

שחיה

נער צד צפרדעים

מספרם של הספורטאים הישראלים מצומצם למדי. כאשר נודע לפני חצי שנה שספורטאי אחד החליט לזנוח את פעילותו בארץ, להמשיך בלימודיו, לא האמינו לדבר: "אין סכנה שאורי גרבי יסע מכאן. הוא לא יוכל להיפרד מגליג'ל וג'הדסה". אולם הדבר הפך מציור אחר כשאר אורי גרבי הזמין שחיינים וכדור סלנים לנשפיה בביתו. הסיבה: טיסתו של אורי לסטילואיס אשר בארצות-הברית.

צפרדעים וילדים. אורי גרבי, 22, נולד בירושלים לפני אחרון שפרה, הספורטאית והרקדנית, נדד עם הוריו לחיפה, התישב לבסוף בתל-אביב. מקום מגוריו היה בקרית מאיר וכאשר יצאו פעם ילדי השכונה לציד צפרדעים בסביבה גילו מקור לא-אכזב של צפרדעים — בבריכה בגן הודסה.

הצפרדעים קרקרו מסביב לבריכה, בתוכה פפרו ילדים שלמדו לשחות. הדבר מצא חן בעיני אורי השחרחר והוא הופיע למחרת על מנת להתבונן שנית בשוחים. הנער, בן 11, החליט שגם הוא ילמד לצלול ולהוציא מטבע חצי-גרוש ממעמקי המים.

אורי נרשם לברית-מכביים-עתידי, שאימנה נערים לשחיה והחל מתאמן, בהתמדה, בשחיית חתירה, השחיה החופשית. הנער הצעיר לא התספק בשחייה. בהעדר בריכה חורפית בארץ (מלבד בריכת ימק"א בירושלים) החליט המאמן יונה הירש, מי שהיה חבר הנבחרת ההונגרית לכדורמים, לשמור על כשרם הגופני של הניכיו בעזרת תרגילי התעמלות מיוחדים ומשחק הכדורסל, אך אורי לא זנח את אמוני הכדורסל גם בקיץ, הוסיפו למקצועו הראשון, שחיה.

לשופט, טבילה. בשנת 1945 נתפרסם אורי לראשונה. אותה שנה נתקיימה אליפות הנוער לשחיה ברחובות. כיון שנשארו עוד שעתים עד למשחה-הגמר במאה מטר שחיה חופשית החליטו המשתתפים מבתי-העממים לפתוח במשחק כדורסל באולם מבתי רחובות. משך שעה שחקו השחקנים כדורסל, ובנו את נשימתם ומרצם. בראות המאמן, יונה הירש, את הנעשה, פסל את המשתתפים במשחל האליפות. אך אורי, הסביר למאמנו שהוא בטוח בהצלחתו, כיון שהוא נתון במצב רוח מיוחד לשחיה. חושו לא הטעה אותו וכאשר נגעה ידו של אורי גרבי בשפת הברכה נקבע שהנער הצעיר, (16), זכה באליפות הנוער (זמן: 1:10 דקות).

האלוף הצעיר החליט להתמסר לשחיה, עזב את קבוצת הנוער של ברית-מכביים-עתידי, נכנס לקבוצה הראשונה. המאמנים בכדורסל ועזיבה החלו סביב ביניהם: "אסור לתת לאורי לשחק כדורסל, הוא מקלקל את הסגנון שלו בשחיה" טענו מאמני השחיה. "חבל ששחקן כדורסל מוכשר יאבד את כשרונותיו במים" — צעקו מאמני הכדורסל שראו את זינוקיו וקליעותיו המדויקות.

אולם אורי מצא פשרה: אחר הצהריים — שחיה ובערב — כדורסל. בינתיים המשיך בלימודיו, גמר את בית הספר הטכני מונטי פיורי.

אותו זמן נמצא קסם חדש לשחיינים — כדורמים. ברית-מכביים-עתידי הרכיבה נבחרת חזקה, התמודדה בהתלהבות בקבוצה החזקה של מכבי חיפה. המשחקים הפכו חריפים יותר ויותר ולא פעם הוטלו השופטים למים, כיון שהחלטתם לא מצאה חן בעיני הקהל. הטיפול בשופטי הכדורמים היה פשוט בהרבה מאשר בשופטי הכדורסל או הכדורגל. בתוך גבר הצעקות "בוז לשופט!" נמצא תמיד מי שהו שהתנדב לעמוד מאחורי גבו של השופט ולסייע לו בדחיפה קלה, ששימשה הקדמה לטבילתו של השופט, כשהוא בבגדיו, במים.

ממרחק רב, של. ב-1947 השתתף אורי גרבי בנבחרת ישראל בכדורסל שחיתה ב"פסטיבל פראג, המשיך עמה במסעה באירופה המערבית. הפגישה הראשונה של השחיין הצעיר עם מרכזי הספורט באירופה השפיעה מאוד אך הוא החליט שבארץ יותר טוב. ב-1949 יצא את הארץ שנית, לקח חלק במ"ס המוצלח של מכבי ביוון, איטליה, שווייץ וצרפת. בתוך 13 משחקי הכדורסל ניצחו המכבים בתשעה וחזרו עשור פרוטום ומדליות.

באותו מסע הצטיין אורי גרבי במיוחד: במשחק נגד קבוצת רואן צרפת היתה התוצאה 31:32 לטובת הצרפתים. נותרו עוד שניות מספר עד לסיום המשחק ואורי הטיל את הכדור ממרחק רב לתוך טבעת הסל. המשחק נסתיים בנצחון המכבים — 32:33.

עוד לפני זמן רב החליט השחיין-החייכן לצאת לחוץ לארץ להשתלמות. הוא פנה למחלקת לתרבות הגוף, ביקש המלצה להשתלמות

בחינוך גופני בהתעמלות נוסף לרצונו, כבוגר מונטיפיורי, להשתלם בהנדסה. המיוג של מהנדס-ספורטאי לא יצא לפועל, כיון שהמחלקה לא המליצה. אולם אורי גרבי נתקבל לאוניברסיטת סנט-לואיס כדי ללמוד הנדסה ולהתאמן, בשעותיו הפנויות, בשני מקצועות הספורט החביבים עליו.

כדורגל

תאריכים משוריינים

משחקי הליגה והגביע אורגנו עד עתה בהתאם לרצון הקבוצות. אם הזמינה קבוצה נבחרת מחוץ לארץ, שינו את טבלת המשחקים, על מנת למנוע הפסד נקודות מהקבוצה המזמינה. אך השנה נקבע, כפי שנהוג בכל העולם, שהתאריכים שנקבעו למשחקי הליגה יהיו משוריינים ולא יחולו בהם כל שינויים. המשחקים שנקבעו קויימו בצורה סדירה, חודשי מאי ויוני יופרשו לקליטת שפע הקבוצות מחוץ-לארץ.

התכנית החדשה והתאריכים המשוריינים נתקבלו ללא ויכוחים רבים, אולם הפולמוס פרץ בשאלה אחרת: מי ישתתף בליגה הראשונה? כל אגודה רצתה שקבוצותיה תשתתף בליגה הראשונה והעליונה. לבסוף צומצמה הליגה הראשונה ל-12 קבוצות. כדי לתת עניין למשחקים, לתבוע מאמן מיוחד מהשחקנים, הוחלט שבסיום המשחקים תרדנה שתי הקבוצות האחרונות לליגה ב' ושתי הקבוצות הראשונות מליגה ב' תספסנה לליגה א'.

בליגה ב' יהיו שני מחוזות, צפון ודרום. בכל מחוז התינה 14 קבוצות וגם בליגה זאת ירדו בכל מחוז שתי קבוצות בגמר המשחקים לליגה ג'. ובמקומן תבאנה שתי קבוצות מצטיינות מליגה ג'. הליגה הליגה השלישית תורכב מקבוצות שעדיין לא שיחקו או שדרגת משחקן-גמורה.

זרורים לפי רשיון

טרם נסתיימו סידורי המשחקים בארץ וכבר נודע ההישג הגדול של הפועל תל-אביב. הוא חתם על הסכם עם הקבוצות המפורסמות ארסנל ומנצ'סטר-יוניטד. טען חובב מכבי מושבע: "שישחקו קודם נגד מכבי תל-אביב ואחר כך יצאו לשחק נגד ארסנל". חבר הפועל, לעומת זאת, לא הצטרף: "אף אחד לא מתחשב בהפועל ולא יזיק אם שחקניו ילמדו שיטות משחק חדשות".

שעה שהחוכים עדיין נמשך, נקבע המשחק הראשון ל-19 בספטמבר והמחצית השנייה של המשחק, בשעות הערב, תיערך לאור זרי קורים שהוצבו לפי רשיון מיוחד.

כדורסל

האגוז היה קשה-פיצוץ

כשביקרו קבוצות הספורט של מכבי ארץ-ישראל ב-1943 בבירות נתקבלו על ידי יוסף סנה, יו"ר מכבי בירות, ועל ידי ברוריה

אורי גרבי

במעמקי המים, חצי גרוש

אשתו, שדאגו לשיכונם ולשאר סידוריהם בבירה הלבנונית.

יונה, בנם של יוסף וברוריה, היה מדרין ראשי בסניף המכבי הצעיר בבירות עד שהצטרף לחטיבה היהודית הלוחמת, בה שרת שלוש שנים. ב-1945 עלה ארצה, היה גונור (מפקד פלוגה) באצ"ל, עם הקמת הצבא השני.

* בית, הפועל, המכבי (תל-אביב); הפועל, מכבי (חיפה ופתח-תקה); מכבי, הפועל (ראשון לציון); הפועל רמת-גן; מכבי נתניה; מכבי רחובות.

תתף בקרבות לטרון, ירושלים ואגוזים, בה נפל כשבא לעזרתו של חבר שנפצע בשדה הקרב.

לזכר בנם הקימו יוסף וברוריה סנה את "בית יונה", בבתי-ים, מוסד לגכי מלחמה ולחיילים משוחררים. אך נתנאל סנה, בן דוד של יונה, בחר בדרך אחרת להנציח את זכר החלל, שהיה חבר מכבי חיפה. הוא תרם גביע על שם יונה, הזמין את שש קבוצות הכדורסל הטרון בות ביותר של מכבי-נוער להתמודד עליו.

שש הקבוצות קבלו את ההזמנה, איפשרו לקהל חובבי הספורט בחיפה לראות לראשונה מפעל כדורסל-הר-אוי לשמו. הקבוצות חילקו לשני בתים. הבית הראשון כלל את ברית-מכביים-עתידי תל-אביב, מכבי תל-אביב וירושלים. בבית השני היו: מכבי-הצפון, חיפה ורמת-גן, ברית-מכביים-עתידי ומכבי תל-אביב לא היו מתחרים רציניים למכבי ירושלים, שניצח את ברית מכביים עתידי 21:15, לאחר משחק משעמם, ואת מכבי תל-אביב 26:9, לאחר משחק חתול ועכבר.

פחות חלק הסדרו העניינים בבית הראשון. כאן נמיצא האריות שבחבורה, אולם המשחק הגמר נגד ירושלים יכלה, כמובן, לעלות קבוצה אחת בלבד. במחצית הראשונה נה במשחק מכבי חיפה נגד מכבי-הצפון היו יחסי הכיחות שקולים, 14:13 לטובת חיפה. במחצית השנייה הראו יצחק רובינשטיין (17) ויצחק מזרחי (18) את כוחם כשקלעו סל אחר סל ושברו את הישגי מכבי-הצפון, שהיתה, בעבר, הטובה בקבוצות מכבי-נוער בארץ. לשני היצחקים החיפאים סייעו שני יצחקים נוספים, בהתקפה — יצחק (יוני) מחרו; בהגנה — יצחק טננבוים. התוצאה הסופית: 34:18.

אך כשנפגשו מכבי רמת-גן ומכבי חיפה נראה שהקבוצה הרמת-גנית תהיה אגוז קשה-פיצוץ. הרמת-גנים גילו משחק תוקפני בו הצטיינו קלמן שוחטוביץ ועמי וסילבסקי. בדקות הראשונות שררה עצבנות בין שתי הקבוצות אך מיד השתלטו כדורסלני רמת-גן על המגרש, סיימו את המחצית הראשונה ב-14:9 לטובתם. במחצית השנייה התיקפו החיפאים, הצליחו להשוות 15:15. עוד שתי דקות לפני הסיום קלע ברוך שומינר סל יפה לזכות החיפאים, 17:15. בשניה האחרונה קלע כדורסלן רמת-גן מרחק רב, אולם הוקדם על ידי שריקת השופט.

רמת גן טענה ל-17:17. ועדת הערעורים הסבירה שאחד השופטים שרק לפני הוריקה, השני — אחריה. הועדה קבעה את הנצחון לחיפאים שהצלמנו, ליתר בטחון, ליד מראה הנקודות. אך לפתע החליטה הועדה להוסיף חמש דקות למשחק לפי הצעת רמת-גן לפי 17:17. לבסוף, אחר חמש דקות מותחות ניצחה חיפה — 21:19.

טניס

מקום שנים-עשר לשני

הכוכב החדש בשמי הטניס של ארצות הברית הוא נער בן 20, מריון אנטוני (טוני) טרברט. כבר השנה ניצח פעמיים את אלוף ארצות-הברית ארט לרסן, פעם על קש ולפני חודש על דשא, המשטח החשוב ביותר (כי כל התחרויות החשובות נערכות על משטחי דשא). אמר פרנק שילס, ראש קבוצת גביע דיוויס שאינו משחק: "אם טרברט יתקדם בארץ תה מידה בארבעת השבועות הקרובים, הוא עתיד להיות בעל שם עולמי".

טוני טרברט הוא מתון מזג, בעל מבנה גוף חסון (180 ס"מ, 88 ק"ג) עובדת רגל כשל שחקן כדורסל ורצון להיות השחקן המעולה בעולם. טרברט חייב הרבה על משחקו המעורר לה ירוצניו ולצטיין בו, לחברו ושוחפו למשחק, ביל טלברט. אמר טרברט על טלברט: "הוא נוהג בי כאח... בסיוור באירופה עם ביל ב-1950 שיפר בהרבה את משחקי. למדתי כל כך הרבה שלא יכלתי לעכל את הכל. עשיתי זה נקלס ואני מתחיל להתמחות בזה". כצוות לא הוכר טלברט וטרברט מעולם, נציגונם האחרון היה בתחרות על גביע דיוויס נגד יפאן.

ב-1950 הפס טרברט את המקום ל-12 בארצות הברית. השנה, הגיע למקום השני, עומד

להיפגש, השבוע, עם דיק סביס, אלוף חיימ-בלדון.

אגודות

דלי מים ספורטאי

אגודת הספורט של בית-רחיפה החליטה לחדש את פעילותיה, לחזק את קבוצת ה-

קבוצת הכדורסל, מכבי חיפה

ליתר בטחון, צילום

התאגדות הקרויה אלטלנה, כיון שרוב המתאגדים עלו באנית הנשק. שיתוקה המוחלט של פעילות בית-רחיפה בחודשים האחרונים נעוץ במוצאי שבת אחד, לפני חודשים מספר. כאשר נערכה תכנית אמנותית בעוד-חיפה הראו כמה ספורטאים את כוחם, שפכו דלי מים על אחד המפקדים מפקד העוה, חיים פרקאש, הוציא את הספורטאים מהמקום. הם נעלבו, חתמו על הצהרת עזיבה כל עוד ימשיך חיים פרקאש לפקד על העוה.

מוסיקה

גור, כרוב ואופירה

לאחרונה הוחלט להעביר את השוק הגדול לפירות וירקות של קובנט גרדן, בית הארץ פרה הלונדוני העתיק, העומד מאז המאה ה-17 בתוך מרכז סטיונאי וקמעונאי הפירות והירקות. המקום החדש, ליד אחת התחנות הגרויות של מסילות הברזל, יביא תועלת יתירה לשוק ולבית האופירה גם יחד. הסיבה: הצ'טופפות מכוניות המשא והסבלים בקובנט גרדן כמעט ואינה מאפשרת גישה לבית האופירה. מכוניות בעלת זריוות ממוצעת עוברת את המרחק ממרכז לונדון לבית האופירה תוך חצי שעה, נזקקת לרבע שעה נוספת למציאת מקום חנייה.

באם יועבר השוק, שוב לא תחזור התמונה המשונה שנסככות לובשות מעילי-פרווה מחפשות את דרכן בין דוכני הכרוב והגור בדרכסן לייציע האופירה.

אך למרות שברוך כלל מצולמות רק הג'סיכות היר הפכו מבקרי קובנט גרדן עממיים יותר מאשר היו לפני המלחמה. חיילים רבים שחזו באיטליה רכשו נטייה לאופירה שגשג ארה עמהם גם בימי השלום. בית האופירה הנוכחי הוא השלישי למניין של בתי האופרה שנבנו במקום זה החל מ-1732 וכבר אז הקדימו אותם הירקות. במת הבית היא גדולה מאד ובזימת התזמורת יכר לה להכיל כל הרכב תזמורת שהוא מלבד דרישותיהם המוגזמות של וגנר ושראוס, כאשר הנבלים וכלי ההקשה פולשים לתאי הצופים. מלבד זאת יודעים משתתפי האופרה לספר על מנהרות רבות מתחת לבמה, מדרגות לולייניות המובילות מחלק אחד של הבית למשנהו, תורי מלחמה ועבודות, ובמיוחד חדר התפאורות הקרוב לגן ונתון עשרות מטרים מעל לבמה, והמוודא הודות התפאורת, כשהושלמו, למקומן, בעזרת מנוף-ענק. משך המלחמה הפך קובנט גרדן אולם ריקן. דים בו בילו מיליוני חיילים של בנות הברית שעות נעימות, חזרו לתפקידו ב-1947. למרות גור וכרוב הצליחה עונת האופרה האחרונה במידה רבה, הוסיפה גוון מיוחד לתחגיגות הפסטיבל הבריטי.